

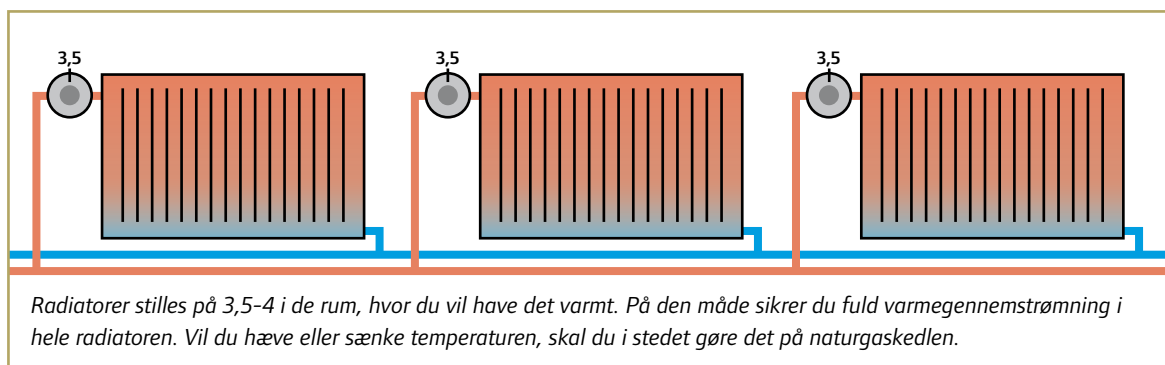

Gode vaner sparer energi

Din daglige gøren og laden har stor betydning for energiforbruget i dit hjem. Det gælder både forbruget af varme, vand og el. Samtidig kan du spare mange penge på energiregningen ved at tænke energirigtigt, når du fx køber nye hårde hvidevarer, sanitet eller elektronik.

Hold øje med forbruget

Helt overordnet er det en god idé at holde øje med og kende dit energiforbrug. Gør det systematisk og aflæs vand, varme og el fx en gang om måneden og sammenlign med tidligere års forbrug i den tilsvarende periode. På den måde har du mulighed for at gøre noget ved det med det samme, hvis forbruget stiger, og samtidig opdage, hvis noget ikke er, som det skal være, fx et sprunget vandrør.

Gode varme-vaner

Ud over at efterisolere og på andre måder forbedre dit hus er der også en række gode vaner, som kan spare dig mange penge på varmeregningen.

- Hold en stuetemperatur på 21 °C. Hver ekstra grad koster 5 % ekstra på varmeregningen. Skru ned, når du er bortrejst og evt. om natten.
- Hold en temperatur på 15 °C i rum, du ikke bruger så tit.
- Luk af mellem opvarmede og uopvarmede rum. Luk af mellem rum, du bruger, og rum, du ikke bruger så tit.
- Brug alle radiatorer i et rum i stedet for at lade en enkelt trække læsset – det er uøkonomisk. Stil termostatventilen på 3,5-4 i de rum, hvor du vil have det varmt. Så er der fuld gennemstrømning, og termostaterne kan stadig reagere på fx solindfald.
- Stil alle dine radiatorer på samme værdi i de rum, du bruger, og regulér herefter varmen på naturgasfyret. Det giver en mere jævn – og dermed mere økonomisk – drift. Har du klimastyring, sørger den for reguleringen.
- Luft ud med gennemtræk 2-3 gange dagligt i 5 minutter om vinteren i stedet for at lade et vindue stå på klem hele dagen – det køler huset ned, og du får ikke skiftet ret meget luft ud. Luft også ud, selv om det regner.
- Skru ned for termostaterne, mens du lufter ud.
- Hold temperaturen på det varme vand, der kommer ud af hanen, på 50 °C – Det er varmt nok, og det svarer til 55 °C varmt vand i varmtvandsbeholder og rør, som er nok til at holde bakterier væk.
- Justér naturgasanlægget efter årstiden. Fx kan du måske slukke helt for varmen om sommeren og kun lade naturgasanlægget producere varmt brugsvand.
- Har du klimastyring på dit naturgasanlæg, så sørg for at få det indstillet rigtigt. På den måde kører dit anlæg mest effektivt.
- Har du mekanisk ventilation med varmegenvindingsanlæg, så sørg for at få det indstillet rigtigt. Der er en øvre grænse for, hvor meget og hvor længe det kan betale sig at lade anlægget køre, før varmetabet bliver for stort. Der vil altid være et varmetab, selv om varmen genanvendes. Og anlægget bruger strøm.
- Overvej at få automatisk natsænkning af temperaturen på dit naturgasanlæg. Temperaturen må ikke falde mere end 4 °C i sænkingsperioden – ellers koster det mere at varme op igen, end du har sparet ved at sænke temperaturen.
- Har du brændeovn, så husk at lukke for lufttilførslen, når ovnen ikke er i brug. Når ovnen afkøles, trækkes der varme fra rummet ud denne vej.
- Har du en cirkulationspumpe på det varme brugsvand, er det en god idé at sætte en simpel tidsstyring på, fx et tænd og slukur, så pumpen kun kører i de perioder, hvor du har brug for varmt vand, fx nogle timer om morgenen og aftenen.

Gode vand-vaner

- Erstat rindende vand med vand i krus, balje eller spand.
- Luk for vandet, mens du børster tænder, sæber dig ind osv.
- Stop dryppende vandhaner, og skift utætte pakninger.
- Opbevar koldt drikkevand i køleskab.
- Skift toilettet til et med lille og stort skyl, eller monter en spareindsats.
- Reparer toilettet, hvis det løber. Selv en meget lille utæthed kan koste mange tusinde kroner om året.
- Køb vaske- og opvaskemaskiner med lille vandforbrug.
- Fyld vaske- og opvaskemaskinen helt op.
- Udskift blandingsbatteriet i bruseren til et med termostat.
- Tag brusebad i stedet for karbad, og få monteret en spareindsats i bruseren.
- Pas på utætte eller gennemtærede vandrør.
- Vask bilen med spand og børste i stedet for vandslange.
- Aflæs vandmåleren en gang om måneden, så du opdager vandspild hurtigt.
- Brug opsamlet regnvand, når haven skal vandes.

Gode el-vaner

- Reducér dit standby-forbrug. Sluk tv, dvd/video-afspiller, stereoanlæg og pc på stikkontakten.
- Vælg A-mærkede produkter, når du køber hvidevarer og elpærer. A-mærket viser, at produktet bruger mindst mulig strøm. Sparepærer bruger kun en fjerdedel af den strøm, almindelige elpærer bruger, og har 5 til 15 gange længere levetid. De fås i næsten alle størrelser, faconer og farver.
- Fyld både vaskemaskine og opvaskemaskine helt op, før du tænder.
- Erstat kogevasken med en vask ved 60 °C. Det er nok til at vaske tøjet både rent og hygiejnisk.
- Brug tørresnoren – eller sørg for, at tøjet er centrifugeret effektivt, inden du bruger tørretumbleren. Skal du have skifte tørretumbler, så gå efter en, der er fugtstyret, frem for tidsstyret.
- Undgå så vidt muligt at forvarme ovnen, og sluk 5-10 minutter før maden er færdig på komfuret og i ovnen.
- Indstil temperaturen i køleskab og fryser. Der skal være +5 °C i køleskabet og -18 °C i fryseren.